

Plats och tid	Digitalt möte, Teams kl. 14:00 – 15:00	
Beslutande ledamöter	Tomas Zander, C Joel Schäfer, S, § 5-7 Jan Erics, M Staffan Larsson, C Zissios Reizopoulos, FÖ Liselott Hovdegård, SD	
Övriga närvarande	Linda Hedlund, sekreterare Kristin Bertilius, projektledare Magnus Karlsson, miljöstrateg	
Justerare	Liselott Hovdegård	med Staffan Larsson som ersättare
Justeringens plats och tid		
Underskrifter		
Sekreterare		.....
	Linda Hedlund	
Ordförande		.....
	Tomas Zander	
Justerare		.....
	Liselott Hovdegård	

ANSLAGSBEVIS – anslås på kommunens digitala anslagstavla www.borgholm.se

Protokollet anslås

Datum då anslaget sätts upp 2021-04-28

Datum då anslaget tas ned

2021-05-19

Förvaringsplats för protokollet kommunledningsförvaltningen

Innehållsförteckning:

§ 4	Beredningens formella grunder		3 - 4
§ 5	Mål för Borgholms kommuns vattenarbete	2020/87 082	5 - 7
§ 6	Strategi för Ekosystemtjänster	2021/92 400	8 - 9
§ 7	Information och planering		10

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 4

Beredningens formella grunder

Beslut

Miljö- och hållbarhetsberedningen beslutar

att lämna till kommunfullmäktige att ta ställning till det fortsatta arbetet med Miljö- och hållbarhetsberedningen

Ärendebeskrivning

Miljö- och hållbarhetsberedningen beslutades ursprungligen inför förra mandatperioden (2014-2018) som en fortsättning på den tidigare Agenda 21-gruppen genom beslut i kommunfullmäktige 2014-08-04 § 127. Det beslutet innehåller endast syfte och sammansättning av beredningen. Mandat för beredningen genom ett reglemente beslutades först 2016 av kommunfullmäktige 2016-03-14 § 35. Kommunfullmäktige 2019-10-21 § 190 antog ett reviderat mandat för miljö- och hållbarhetsberedningen.

Med anledning av sjunkande grundvattennivåer och problem med torra beslutade kommunfullmäktige 2016-10-25 § 177 att tillsätta en projektgrupp för att arbeta med att trygga vattenförsörjningen i kommunen. Ilko Corkovic utsågs som sammanställare i vattengruppen. Kommunfullmäktige 2019-05-20 § 105 beslutade att istället utse ledamöterna i miljö- och hållbarhetsberedningen till kommunens vattengrupp tills vidare.

Sammantaget blir mandatet för miljö- och hållbarhetsberedningen otydligt, och en översyn av formerna och mandatet för beredningen behövs.

Beslutsunderlag

Mandat för Miljö- och hållbarhetsberedningen beslutat av kommunfullmäktige 2016-03-14 § 35

Mandat för Miljö- och hållbarhetsberedningen beslutat av kommunfullmäktige 2019-10-21

Bedömning

De otydligheter som upplevs med Miljö- och hållbarhetsberedningens mandat kommer främst från det faktum att beredningens mandat och kommunallagens beskrivning av en fullmäktigeberedning inte överensstämmer. En fullmäktigeberedning ska enligt kommunallagen bereda ärenden eller ärendegrupper som ska beslutas av fullmäktige. Det ursprungliga mandatet för Miljö- och hållbarhetsberedningen var långt bredare än så, och även det reviderade mandatet antyder uppgifter för beredningen som inte landar på beslut i kommunfullmäktige.

En fullmäktigeberedning bör arbeta med målformuleringar, och ta fram underlag till övergripande mål (ej mål som närmar sig aktivitetsnivån) som sedan beslutas i

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

kommunfullmäktige. Visst uppföljning för att se hur målen efterlevs och nås faller också rimligen på beredningen. Däremot bör beredningen inte arbeta aktivt med konkreta frågeställningar eller åtgärder inom hållbarhetsområdet. Sådana frågor beslutas ofta inte av fullmäktige utan utgör beslut som tas av kommunstyrelsen eller respektive facknämnd/bolag, eller beslutas av tjänstepersoner på delegation.

När beredningen dessutom ska utgöra vattengrupp för kommunen blir mandatet ännu otydligare. Vattengruppens ursprungliga mandat (beslut i kommunfullmäktige 2016-10-25 § 177) var ämnat för en operativ arbetsgrupp med representanter för olika intressen och ledd av kommunalrådet. Något tydligt förnyat mandat har inte beslutats. Beredningen har själv tolkat rollen som att arbeta med målformuleringar för kommunens vattenarbete, ett arbete som faller väl inom mandatet för en fullmäktigeberedning. Dessutom har beredningen fått insyn i kommunens projektstyrda vattenarbete och haft möjlighet att påverka det genom politisk dialog.

Slutsatsen blir att beredningens syften mycket väl kan uppfyllas av en fullmäktigeberedning, men då måste mandatet ändras. Om syftet istället skulle vara att beredningen ska ha en mera aktiv och pådrivande roll borde den snarare utformas som ett utskott under kommunstyrelsen. Att ha en egen nämnd för hållbarhetsfrågor, eller låta dem utgöra en del av en självständig nämnd, är inte lämpligt eftersom hållbarhetsfrågorna är för kommunövergripande och därför inte kan separeras från kommunstyrelsens ansvarsområde.

Konsekvensanalys

I bedömningen beskrivs bakgrunden till de oklarheter som upplevs med miljö- och hållbarhetsberedningens mandat. För- och nackdelar med olika formella lösningar diskuteras. Slutsatsen blir att beroende på vad man vill uppnå kan olika formella lösningar övervägas.

Dagens sammanträde

Mötet bedömde att det är kommunfullmäktige som ska besluta om Miljö- och hållbarhetsberedningen fortsatt ska vara en fullmäktigeberedning, eller om det finns behov av en mera ärendeorienterad politisk hantering av hållbarhetsfrågorna.

Beslut skickas till

Arbetsgrupp för fullmäktigeuppdrag § 146/2020

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 5

Dnr 2020/87 082 KS

Mål för Borgholms kommuns vattenarbete

Beslut

Miljö- och hållbarhetsberedningen beslutar

- att det långsiktiga arbetet med vattenfrågan i enlighet med beslutet från 2009 ska fortsätta (oberoende av mandatperiod och majoritet)
- att ta fram en kommunal vattenresursplan (kopplad till översiktsplanen) med åtgärder för att öka kvarhållning av ytvatten utformat efter olika behov och förutsättningar.
- att arbeta för att ta tillvara regnvatten och så kallat tekniskt vatten för att bättre hushålla med dricksvattenresursen
- att kommunens mål är att minska vattenburen näringstillförsel till Östersjön och öka kvarhållningen av ytvatten genom rehabilitering och återställande av våtmarker, svämytor och reglerad dränering på sammanlagt 100 ha inom en 10-årsperiod i samverkan med markägare och på kommunal mark där det är lämpligt.
- att målet god status enligt EU:s vattendirektiv ska gälla som grund för kommunala åtgärder, beslut och planering
- att detta beslut ska ersätta kommunfullmäktigebeslut 2009-06-01 § 53, Dnr. 2009/155-432 KS

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2009-06-01 § 53 om mål för arbetet med att minska näringstillförseln till Östersjön. Detta beslut är formellt fortfarande gällande, men är i behov av uppdatering och revidering. Kommunen behöver mål för vattenarbetet som är bredare än bara att minska näringstillförseln till Östersjön till följd av bland annat EU:s vattendirektiv. Mål för vattenarbetet har beretts i Miljö- och hållbarhetsberedningen under hela innevarande mandatperiod. Miljö- och hållbarhetsberedningens ledamöter utgör enligt kommunfullmäktiges beslut 2019-05-20 § 105 även kommunens vattengrupp.

Förslag till mål för vattenarbetet återremitterades från kommunfullmäktige 2020-11-16 § 177. Förslagen till mål har därefter bearbetats för att ta ett helhetsgrepp om vattensituationen i kommunen som även inkluderar kommunens åtaganden enligt EU:s vattendirektiv.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktiges beslut 2009-06-01 § 53

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Rapport från Vattengruppen, Borgholms kommun 2018-03-28

Bedömning

Kommunfullmäktige fattade 2009-06-01 beslut om mål för att minska näringstillförseln från land genom att-satserna:

- att kommunen antar som målsättning att näringstillförsel till Östersjön genom återskapande av 300 ha våtmarker minskas med 25% inom de närmaste åren. År 2014 utgör en riktpunkt då åtgärderna skall vara genomförda eller planerade och lokalt förankrade.
- att kommunen antar som målsättning att näringstillförsel till Östersjön genom åtgärder rörande jordbruk och avloppsanläggningar minskas med 25% inom de närmaste åren.
- att kommunen söker förverkliga idéerna i "Vision Skedemosse Vattenrike" i samverkan med berörda markägare, Länsstyrelse, Regionförbund mfl. intressenter.
- att Agenda 21-gruppen, Miljö- och Byggnadsförvaltningen och BEAB gemensamt tar fram förslag till åtgärder, bemanning och finansiering med syfte att minska näringstillförsel till våra kustvatten med 25% genom återskapande av våtmarker.
- att Agenda 21-gruppen, Miljö- och Byggnadsförvaltningen och BEAB gemensamt tar fram förslag till utrednings- och åtgärdsområden inom vatten- och näringshushållning rörande jordbruk och avlopp, samt bemanning och finans.
- att konsekvenserna av ovanstående beslut inarbetas i kommunens verksamhetsplan och budget för 2010 och framåt.

De färgade cirkklarna anger grad av måluppfyllelse. Grön = målet uppfyllt, gul = delvis uppfyllt och röd = inte alls uppfyllt. Målen var ambitiösa och har endast delvis kunnat uppfyllas, mycket beroende på rådigheten men även medelstilledningen från staten och EU.

Under 10 års tid har två projektledare med stöd av LOVA-bidrag (statligt stöd på högst 50 %) arbetat för att nå målen. Projekten har renderat i 29 åtgärder på totalt 43 ha där åtgärder genomförts. På ytterligare 200 ha har åtgärder dialog med markägare om åtgärder genomförts. Alla projekt var inte lika framgångsrika när det gäller arealer men dialog är viktigt och åtgärder kan komma på sikt på markägarens initiativ. Mycket tid har lagts på att informera och hålla dialog om våtmarkernas ekosystemtjänster, särskilt med tanke på den grund- och ytvattenbrist som drabbade Öland 2015-2019.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Det är tydligt att processerna är och behöver vara långsamma för att förankra och blir framgångsrik i vattenarbetet där kommunen inte har rådighet.

Vattenarbetet behöver fortsätta minst på samma nivå som under den senaste tio-årsperioden. Arbetet behöver en större bredd än den som beslutet från 2009 ger stöd för. Sedan dess har behoven av åtgärder även kommit att omfatta torka och vattenbrist, dagvattenproblematik och även möjligheter med så kallat tekniskt vatten, det vill säga vatten som renats enligt olika principer.

Konsekvensanalys

I Sveriges vattenförvaltningsarbete pekas kommunerna ut som centrala när det gäller hela förvaltningskedjan; från styrning, tillsyn, verksamhetsutövning, vattenanvändning och åtgärdsarbete. Enligt EU:s vattendirektiv ska alla vattenförekomster nå god status senast 2027. I Borgholms kommun finns ett utsjövatten, fem kustvatten, elva vattendrag, en sjö, och nio grundvattenförekomster. Alla förekomster är mer eller mindre påverkade och har till 78 % klassats till måttlig status. För att det ska uppnås krävs fortsatt ambitiösa mål.

Dagens sammanträde

Mötet diskuterade föreslagna målformuleringar. Några konkreta ändringar diskuterades inte. Man noterade att det skulle gå att göra målformuleringarna ännu bredare och mera generella, men att dessa mål ändå omfattar det kommunen bör sträva efter.

Beslut skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 6

Dnr 2021/92 400 KS

Strategi för Ekosystemtjänster

Beslut

Miljö- och hållbarhetsberedningen beslutar

att föreslå kommunfullmäktige att besluta att Borgholms kommun ska upprätta en strategi med tillhörande handlingsplan för arbetet med ekosystemtjänster

Ärendebeskrivning

Borgholms kommun har genom sin hållbarhetspolicy beslutat att arbeta för ett hållbart samhälle. Det skall uppnås genom att arbeta med Agenda 2030 och Sveriges miljömål. I båda dessa målsystem är ekosystemtjänsterna centrala för målsättningen. Miljö- och hållbarhetsberedningen föreslår att Borgholms kommun skall upprätta en strategi med tillhörande handlingsplan för arbetet med ekosystemtjänster.

Bedömning

Vår planet och alla levande organismer förser oss människor med livsnödvändiga tjänster. Eftersom det är ekosystemen som producerar dessa tjänster kallas de ekosystemtjänster. Genom komplicerade interaktioner ser naturen till att rena vårt vatten och vår luft. Ekosystemen producerar vårt syre, vår mat, byggmaterial, energi och råvarorna till alla mediciner vi människor behöver. Förutom alla dessa livsupprätthållande ekosystemtjänster erbjuder naturen också rekreationsmöjligheter genom möjligheten till friluftsliv, inspiration till konst, musik och litteratur. Att vistas i naturen har påvisade positiva effekter på både vår fysiska och psykiska hälsa. Dessutom har naturen redan löst en mängd av de utmaningar människan står inför och utgör därför en kunskapsbank och förebild för vår teknikutveckling.

Ekosystemtjänsterna kan delas in i fyra kategorier: Försörjande, reglerande, stödjande och kulturella. En enstaka naturlig process kan ge oss flera olika ekosystemtjänster.

Genom att dra nytta av ekosystemtjänster kan vi lösa problem och skapa mervärde inom många olika områden. Ekosystemtjänster erbjuder ofta lösningar som både är billigare att genomföra och billigare att underhålla än motsvarande tekniska lösningar, samtidigt som de skapar mervärde genom att fylla fler funktioner än vad tekniska lösningar gör.

Strategin och handlingsplanen skall utformas så att den kan tillämpas inom många av kommunens verksamheter. Arbetet med ekosystemtjänster skall framförallt vara framträdande inom följande områden:

- Samhällsplanering – Översikts- och detaljplaner inklusive dagvattenhantering och klimatanpassning
- Naturvårdsprojekt, vattenvårdsprojekt, vattenförsörjning, rekreation och skötsel av grönytor

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

- Utbildning – Kommunens elever skall lära sig hur kommunen arbetar med ekosystemtjänster och detta skall vävas in i den ordinarie skolundervisningen där eleverna lär sig om ekosystemtjänster
- Information – Informera allmänheten om hur och varför vi arbetar med ekosystemtjänster

Konsekvensanalys

Genom att fatta det föreslagna beslutet förtydligar kommunen att man har för avsikt att följa de åtaganden man tidigare gjort. En strategi med tillhörande handlingsplan kommer konkretisera hur kommunen skall arbeta med ekosystemtjänster och göra det möjligt att arbeta med dem inom en rad olika verksamheter.

Att bedöma de ekonomiska konsekvenserna av förslaget utan att genomföra en analys är omöjligt. Initialt kan förslaget medföra en kostnad eftersom det innebär att en eller flera tjänstemän skall utföra arbetet. Hur kostnadsbilden ser ut beror också på vad och hur mycket man gör.

Barn kan påverkas av förslaget eftersom det kan öka barns förståelse för naturen, ge dem möjlighet att uppleva naturens mångfald. Direkt negativa effekter på barn är dock svåra att identifiera.

Dagens sammanträde

Mötet diskuterade behovet av en strategi för kommunens arbete med ekosystemtjänster, och beslutade att lämna förslaget till kommunfullmäktige.

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 7

Information och planering

Dagens sammanträde

Två digitala konferenser av intresse för beredningens ansvarsområde presenterades. Miljömålsdagarna 5-6 maj där länk för anmälan tidigare har skickats ut till ledamöterna och även konferensen Globalt samarbete för Agenda 2030, med tre korta avsnitt under 17-19 maj. Den senare kommer länk att skickas ut till. Båda är avgiftsfria.

Kristin Bertilius redogjorde för läget i de vattenprojekt som kommunen driver eller är mycket engagerad i. Hon bjöd även in till en föreläsning hon kommer att göra för förvaltningen den 27 april på samma tema.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande